

Toelichting

Algemeen

De inwerkingtreding van de Wet gemeentelijk schuldhulpverlening heeft voor gemeenten een aantal consequenties. In het aanbod van schuldhulpverlening mag niet alleen aandacht zijn voor de financiële problematiek van een schuldenaar maar ook voor eventuele –daarmee samenhangende– immateriële problematiek. Van de gemeente wordt verwacht dat zij indien mogelijk probeert om een schuldregeling te treffen. Verder moet de gemeente voorzien in activiteiten in het kader van preventie en nazorg. Indien een definitieve schuldregeling (nog) niet mogelijk is zal de gemeentelijke ondersteuning erop gericht zijn te voorkomen dat de schuldenproblematiek verergert.

In Nederland heeft 1 op de 6 huishoudens problematische schulden of loopt het risico om deze te krijgen (bron: rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden). Dat zijn schulden waar huishoudens zelf niet meer uitkomen. Zorgen over onbetaalde rekeningen en oplopende schulden leiden tot spanningen in het gezin en belemmeren het persoonlijk en maatschappelijk functioneren van alle gezinsleden. Slechts een kwart van de huishoudens met problematische schulden doet een beroep op schuldhulpverlening. Het college wil dat deze mensen in een eerder stadium worden bereikt met een adequaat aanbod. Doordat mensen met schulden in een eerder stadium worden bereikt worden persoonlijke en maatschappelijke kosten voorkomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijving

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2 Doelgroep

Lid 1 van dit artikel behoeft geen toelichting.

Lid 2: Zelfstandigen

Volgens Wgs vallen zelfstandige ondernemers niet onder de doelgroep, althans voor zover het gaat om *zelfstandigen met een nog functionerende onderneming*. Die groep kan bij financiële problemen aankloppen bij een bank voor extra krediet. Als dat niet mogelijk is, kan de zelfstandige een aanvraag doen voor bijstand op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004). In dat kader zal de gemeente onderzoek doen naar de levensvatbaarheid van de onderneming. Is de onderneming levensvatbaar, dan kan de gemeente overgaan tot het verstrekken van bedrijfskapitaal, waarmee schulden kunnen worden voldaan. Schuldhulpverlening is in dat geval volgens de wetgever niet meer aan de orde.

Als de onderneming niet levensvatbaar is, bestaat vaak geen andere mogelijkheid dan het staken van de onderneming. In het geval de zelfstandige besluit te stoppen met de onderneming, kan hij verzoeken om schuldhulpverlening. Naar het oordeel van de wetgever gelden dan wel twee voorwaarden:

1. de zelfstandige stopt feitelijk met de onderneming én;
2. waarvan de onderneming niet economisch meer actief is;
3. de zelfstandige laat zich uitschrijven bij de Kamer van Koophandel.

Het feit dat een de onderneming fiscaal nog niet beëindigd is bij aanvraag om schuldhulpverlening, is niet relevant voor de aanvraag om schuldhulpverlening. Voor de fiscale afhandeling van de onderneming is in veel gevallen geen geld meer. De aanvraag om schuldhulpverlening kan daardoor wel in behandeling worden genomen mits de zelfstandige voldoet aan bovengenoemde voorwaarden. Ook zelfstandigen met problematische schulden die geen beroep doen op het Bbz 2004, of daarvoor niet in aanmerking komen (bijvoorbeeld omdat de betrokkene een partner met inkomen heeft), kunnen zich melden bij de gemeente. Bovengenoemde voorwaarden gelden ook voor hen (zie [TK 2009-2010, 32 291, nr. 3, p. 9](#)).

Artikel 3 Uitvoering

Lid 1 gedragscodes en termijnen

De Gedragscode Schuldregeling NVVK bestaat sinds 1979 en wordt breed geaccepteerd als de basis voor schuldregelingen in Nederland. De Gedragscode regelt onder meer het 120 dagen model. De geactualiseerde Gedragscode Schuldhulpverlening vervangt de Gedragscodes Schuldregeling, Budgetbeheer en Schuldhulpverlening Voor Ondernemers. De geactualiseerde Gedragscode is herzien op de actuele wet- en regelgeving en de norm NEN8048 voor schuldhulpverlenende organisaties. De volledige tekst van de gedragscode is te raadplegen via http://www.nvvk.eu/nvvk_breed.php/gedragscode-NVVK.

Daarnaast gelden de termijnen ten aanzien van de uitvoering zoals genoemd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en Algemene wet bestuursrecht.

Lid 2 uitvoering

Hierin worden alle mogelijke trajecten beschreven die mogelijk zijn binnen de gemeentelijke schuldhulpverlening.

Lid 2 sub e en f

Het college bepaalt in geval van budget coaching, sub e van dit artikel, en/of budgetbeheer, sub f van dit artikel, of deze werkzaamheden in eigen beheer dan wel door een externe partij uitgevoerd zal worden.

Lid 2 sub g

Het breed moratorium was niet voorzien in het oorspronkelijke wetsvoorstel Wgs. Tijdens de behandeling van de wet is er vanuit de Tweede Kamer op aangedrongen om de mogelijkheid van een moratorium in de wet op te nemen. Dit heeft tot verschillende voorstellen geleid, waarbij uiteindelijk op 30 juni 2011 een door de Kamerleden Sterk (CDA) en Spekman (PvdA) ingediend amendement is aangenomen (Kamerstukken II 2010/11, 32 291, nr. 49), dat heeft geleid tot het huidige artikel 5 Wgs. Een breed moratorium moet, zo luidt de toelichting op het amendement, worden gezien als uiterste middel om een oplossing in het minnelijke traject te bewerkstelligen. Het instrument mag daarom niet te lichtvaardig of te vroeg in het proces van schuldhulpverlening worden ingezet. De schuldhulpverlening moet moeite hebben gedaan om schuldeisers te overtuigen hun invorderingsmaatregelen tijdelijk op te schorten. Een moratorium mag alleen worden afgekondigd als het voor de schuldhulpverlening noodzakelijk is en de andere beschikbare instrumenten om tot hulpverlening te komen onvoldoende soelaas hebben geboden. De wetsgeschiedenis plaatst het breed moratorium nadrukkelijk binnen het schuldregelen zelf (Kamerstukken II 2010/11, 32 291, nr. 49). Het primaire doel van het moratorium is om de schuldhulpverlening in staat te stellen om met medewerking van de schuldenaar tot een schuldregelingsvoorstel te komen. Schuldregelen is een specifiek onderdeel binnen de algehele schuldhulpverlening. Het gaat hierbij om het traject waarbij via bemiddeling tussen de schuldenaar en zijn schuldeisers wordt gepoogd om een minnelijke regeling voor de totale schuldenlast te bewerkstelligen.

Het breed moratorium is een instrument dat kan worden ingezet voor natuurlijke personen in een financieel instabiele situatie, **mits men tot de schuldhulpverlening is toegelaten**. Het College zal moeten onderzoeken of de inzet van het instrument noodzakelijk is, nu zij de enige is die de rechtbank om afkondiging van een breed moratorium kan verzoeken. De aanvrager kan omwille hiervan het College niet dwingen een breed moratorium aan te vragen. Zowel het College als aanvragen moeten voldoen aan het Besluit Breed Moratorium gestelde voorwaarden. Het College zal daarnaast ook degene zijn die na de inzet van het moratorium samen met de schuldenaar acties zal moeten uitzetten om tot een financieel stabiele situatie te komen. De afkoelingsperiode raakt ook de rechten van schuldeisers. Hun bevoegdheden tot incasso en executie worden bij inzet van een breed moratorium tijdelijk opgeschort (artikel 5, eerste lid, Wgs en artikel 10, eerste lid, van dit besluit). Daarbij zijn ook zij gebaat bij een snel herstel van de financiële stabiliteit, zodat zicht ontstaat op de aflossingsmogelijkheden van de schuldenaar en wordt voorkomen dat de schuldenlast alleen maar oploopt en (nog) meer schuldeisers drukken op de vaak al beperkte afloscapaciteit. In die zin is een succesvolle afronding van een breed moratorium door financiële stabilisering óók in het belang van schuldeisers. De mogelijkheden van hoger beroep en cassatie (behoudens cassatie in het belang van

de wet) zijn uitgesloten, omdat gebruikmaking van deze rechtsmiddelen haaks staat op de urgente context van een moratorium (artikel 8 van de nog aan te nemen AMvB 'Besluit Breed Moratorium').

Lid 2 sub i

Bij het saneren van schulden wordt het 'bovenmatig vermogen' vergelijkbaar als gesteld in art. 295 FW geliquideerd om een zo hoog mogelijk aanbod aan de schuldeisers te realiseren. Het realiseren van een zo hoog mogelijk percentage in het betalingsvoorstel is van belang om het minnelijk traject voor de schuldeisers aantrekkelijker te maken dan de wettelijke schuldsanering. Schuldeisers verlenen dan eerder medewerking aan het minnelijk traject, waardoor een wettelijke traject voor hen geen meerwaarde heeft.

Artikel 4 Algemene verplichtingen

In lid 1 van dit artikel zijn alle verplichtingen welke gelden vanaf het moment van melding van belanghebbende. Het onder sub a genoemde aanvraagformulier zal door het college aan betrokkene worden verstrekt op het moment dat is vastgesteld dat er sprake is van (problematische) schulden die niet opgelost kunnen worden. De uitreiking vindt in principe plaats na de intake zoals genoemd in artikel 3 lid 2 sub c van deze beleidsregel.

Ingeval van crisis, zoals genoemd onder artikel 3 lid 2 sub d, hoeft het aanvraagformulier (nog) niet ingevuld te worden. Dit kan alsnog gedaan worden nadat de crisis –voor zover mogelijk- is opgelost.

In lid 2 van dit artikel staan alle verplichtingen welke gelden vanaf het moment dat de aanvraag is ingediend.

Artikel 5 Bijzondere verplichtingen

Naast de in artikel 4 genoemde algemene verplichtingen, gelden de bijzondere verplichtingen met name op het moment dat er een schuldenbemiddeling of schuldenregeling tot stand is gekomen.

Artikel 6 Beëindiging schuldhulpverlening

Het college beëindigt de schuldhulpverlening onmiddellijk ingeval genoemde verplichtingen worden overtreden.

Lid 1, sub a tot en met c van dit artikel behoeft geen toelichting

Lid 1, sub d ernstige misdraging

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen. Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.

Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de met de uitvoering van de schuldhulpverlening belaste personen en instanties (college, consultants, budgetbeheerder e.a.) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden. De misdraging dient plaats te vinden in het kader van de uitvoering van de schuldhulpverlening. Dat is anders als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen: dan is alleen het strafrecht van toepassing.

Lid 1, sub e van dit artikel behoeft geen toelichting.

In lid 2 van dit artikel worden de overige beëindigingsgronden vastgesteld.

Lid 2, sub a en b van dit artikel behoeven geen toelichting.

Lid 2 sub c mogelijkheid WSNP-traject.

Ingeval er geen minnelijke schuldenregeling tot stand kan komen omdat niet alle schuldeisers akkoord gaan met de aangeboden schuldenregeling, dan is de WSNP de enige mogelijkheid om tot een schuldsanering te komen. Het college informeert belanghebbende over de ontstane situatie per brief en adviseert belanghebbende om WSNP aan te vragen. Het college kan belanghebbende niet dwingen om een WSNP-aanvraag in te dienen bij de rechtbank, dit is een keuze van belanghebbende. Als belanghebbende weigert om een WSNP-aanvraag in te dienen dan is heeft het college geen alternatieven meer om de schuldenproblematiek van belanghebbende op te lossen. Eventuele alternatieven zijn voorafgaande aan het besluit om het WSNP-traject te adviseren, tijdens het minnelijke traject, al bestudeerd waarbij gebleken is dat deze voor belanghebbende geen soelaas bieden.

In deze situatie moet het college de schuldhulpverlening beëindigen.

Artikel 7 Fraude voorafgaande aan een aanvraag voor schuldhulpverlening

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 8 Mate van verwijtbaarheid

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9 Recidive

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 10 Hardheidsclausule

Dit artikel geeft aan dat het college kan afwijken van bovenstaande regels ten gunste van belanghebbende.

Artikel 11 Citeertitel en inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.